

VKLJUČENOST LJUDI ZA BOLJŠO DRUŽBO

Koliko se nas je udeležilo evropskih volitev? Je že kdo od nas podpisal evropsko pobudo, o kateri evropski parlament mora razpravljati, če je podprta z milijon podpisov? Ali sploh opazimo vabila na »dialoge državljanov« z evropskimi poslanci? Ankete kažejo, da Evropejci slabo koristimo državljske pravice. Zdi se, da predvsem zato, ker je splošno mnenje, da glas navadnega državljana v Bruslju ne šteje.

Velikokrat mislimo, da se nas dogajanje v središčih odločanja o zadevah EU ne tiče, da je to nekaj oddaljenega, da so to zadeve Bruslja. A ni tako. Odločitve, ki se sprejemajo na ravni EU še kako vplivajo na naše življenje v Sloveniji, kot tudi v domačem kraju. Pomembno je le, da se sami bolj zavedamo, da imamo še kako moč oblikovati skupne politike, le aktivni moramo biti. Vpliv na oblikovanje evropskih politik se ne konča pri tem, da se udeležimo evropskih volitev, ampak se moramo zavedati, da naš glas lahko doseže odločevalce tudi preko drugih oblik. Za lažje uveljavljanje svojih pravic, za lažje vključevanje in vplivanje na oblikovanje politik so v EU izoblikovana orodja, ki nam državljanom omogočajo lažje vplivanje na oblikovanje politik in našega življenja. Poleg izražanja mnenja preko debat, sodelovanja v anketah, sodelovanja na volitvah in možnosti, da smo izvoljeni v institucije EU, lahko državljan na evropski parlament naslovimo peticijo ali podpišemo državljansko pobudo.

Društvo za razvoj podeželja Laz iz Jablaniške doline koordinira 14 partnerjev iz 13 evropskih držav pri izvajanju projekta **DEMOKRATIČNA ODGOVORNOST IN DRŽAVLJANSKA UDELEŽBA V EVROPI**, s kratico DOCPIE, ki je del programa Evropa za državljane in je sofinanciran s strani Evropske unije.

Program Evropa za državljane je pomemben instrument spodbujanja večje vloge državljanov pri razvoju EU. Program promovira skupno evropsko zgodovino in vrednote ter spodbuja evropsko državljanstvo in večjo vključitev državljanov in organizacij civilne družbe v procesu evropskega povezovanja. Cilj programa je povezovanje ljudi iz lokalnih skupnosti po Evropi z namenom izmenjave izkušenj, vrednot in mnenj. Večja vključitev državljanov v razprave in neposredno oblikovanje politik sta namreč ključnega pomena za uspešen nadaljnji razvoj EU.

DOCPIE je projekt civilne družbe z glavnim ciljem, povečati stopnjo ozaveščenosti o evropskem državljanstvu, evropski identiteti, o nujnosti sodelovanja v evropskih volilnih postopkih in nujnosti razvoja omrežji in strategij delovanja, z namenom da bi se povečal vpliv Evropske unije. Prav projekti civilne družbe s svojimi aktivnostmi dosežejo največ državljanov na ravni EU. Tako je tudi sam projekt **DOCPIE** pripomogel k večji zavesti in zavedanju o Evropski Uniji, državljanstvu in pomenu aktivne udeležbe v zadevah EU, pomenu prostovoljstva in povezovanja.

Na **štirih dogodkih** (potekali so v Nemčiji, Grčiji, Sloveniji in Italiji), ki so bili organizirani v okviru projekta, je sodelovalo več kot 800 prebivalcev Evrope iz več kot 13 držav. Lokalnih dogodkov v državah partnerjev projekta se je udeležilo več kot 1200 državljanov. Vsi dogodki so se osredotočili na različne možnosti dejavne

državljske vključenosti in samo udeležbo v vseh življenjskih obdobjih. S pomočjo spletne ankete, ki je bila prevedena v jezike 13 evropskih držav, smo zbrali tudi preko 1000 mnenj evropskih državljanov.

Dogodek v Tednu Evrope, v začetku maja v **nemškem mestu Dresden**, je bil namenjen **promociji in spodbujanju prostovoljstva** kot obliki državljske vključenosti, izmenjavi dobrih prostovoljskih praks, medkulturnega učenja in informiranja o državljskem udejstvovanju, zlasti med mladimi.

V okviru dogodka v **grškem Serresu** so potekale aktivnosti od usposabljanja o možnostih in načinih učenja otrok o Evropski uniji do razprav o tem, kako doseči **vseevropske rešitve za lokalne izzive** in kako vzpodbujati državljske k vključevanju v okviru lokalnega razvoja.

Društvo Laz je zadnjem tednu septembra letos v Sloveniji organiziral dogodek **CIVIL SOCIETY OPEN UNIVERSITY**, v okviru katerega se je odvila mednarodna konferenca z naslovom Državljska participacija v EU v času nezaupanja, ki se je nadaljevala z delavnico, usposabljanjem za razvoj projektnih idej in prijav na razpise programa Evropa za državljske. Udeleženci konference, ki jih je pozdravil ljubljanski župan Zoran Jankovič so spoznavali orodja demokratične udeležbe in uspešne metode za spodbujanje **vključevanje državljanov v procese odločanja na ravni EU**. Vzporedno je na Prešernovem trgu v Ljubljani potekala promocija pravic državljanov in intervjuji za zbiranje mnenj. Medkulturni večer v Pustovem mlinu je povezal domačine in udeležence dogodka iz drugih držav. Ob glasbi, družabnih plesih, zanimivih predstavitev evropskih držav je postalo jezikovno nerazumevanje povsem nepomembno. S takimi dogodki gradimo občutek pripadnosti Evropi in evropsko identiteto.

Zadnji dogodek v **italijanski Brescii** je predstavil dobre prakse in pomen urbanega načrtovanja z mislijo na starejše ter **vzpostavljanje okolja za zdravo telesno in fizično staranje**, kar je predpogoj za participacijo oz. dejavno vključenost starejših.

Iz izmenjave mnenj na dogodkih in iz odgovorov anketirancev širom Evrope, lahko povzamemo nekaj zanimivih ugotovitev:

1. **Prostovoljstvo** kot odraz aktivnega državljanstva ima možnost za obstoj, če bodo mladi imeli službe, saj moraš biti najprej zaposlen, da si lahko prostovoljec.
2. Naložba EU za vključevanje starejših, oseb v tretjem življenjskem obdobju, mora biti predvsem naložba v zdravlje. **Le zdrav državljan bo aktiven državljan**. Zdravlje se mora ocenjevati tudi z upoštevanjem participacije, ki pa je odvisna od pogojev v okolju in vpliva na občutek pripadnosti lokalni skupnosti.
3. **Pomembno se je srečevati z drugimi državljani EU, spoznavati različne kulture**, ki nas povezujejo v Evropsko Unijo. EU najlažje začutimo, ko se povezujemo, srečujemo v živo, ne le preko televizije, interneta in ostalih medijev. Ko spoznavamo, da imamo ne glede na to, iz katere države prihajamo, enake cilje, izzive. Velikokrat tudi enake težave. Ko vidimo dogajanje drugje, lažje vrednotimo svoj prispevek v lokalni skupnosti.

4. Anketa je pokazala, da ima **več kot 60%** v anketi sodelujočih državljanov EU občutek, da njihov glas v EU ne šteje in zato ne gredo na volitve. Odmevnih primerov državljske pobude ne poznajo skoraj v nobeni državi in je tudi še niso podpisali.

5. **Državljeni EU si želijo več stika z EU poslanci**, tudi zato, da bi bolje razumeli o čem v Bruslju odločajo.

6. **Spodbujanje, povezovanje in mreženje** je pomembno za vključevanje v zadeve na lokalni, nacionalni in evropski ravni. Če smo vpeti v dejavnosti društva, organizacij civilnih družb, nas samo dogajanje okoli nas bolj zajema, se ga bolj zavedamo.

S projekti, kot je **DOCPIE**, želi Evropska komisija povečati zanimanje in vpetost v iskanje skupne prihodnosti EU. V zadnjem času je veliko razmišljanj o prihodnosti Evrope zaradi migrantov. Morda bo prav ta tema, ki je danes že skupna vsem državljanom, povečala občutek pripadnosti Evropski Uniji in razvila skupno **evropsko identiteto**. Posledično pa tudi prispevala k vključevanju državljanov, tako na lokalni kot na evropski ravni. Če namreč državljan ne zanima, kaj se okoli njih dogaja, so pasivni, ne izrazijo svojega mnenja, potem tudi ne moremo govoriti o življenju v demokraciji, o demokratični Evropi.

Projekt Demokratična odgovornost in državljska udeležba v Evropi – DOCPIE, se končuje z mesecem oktobrom.

Več o projektu si preberite na naši spletni strani www.laz.si/docpie in na družbenih omrežjih (facebook, twitter).